

Kinh Đại Bát-Nhã Ba-La-Mật-Đa
(Trọn bộ 24 tập)

Hán dịch: Tam Tạng Pháp Sư Huyền Trang
Việt dịch: Hòa Thượng Thích Trí Nghiêm
Khảo dịch: Hòa Thượng Thích Thiện Siêu
Sàigòn 1998

--- o0o ---

Tập 4
Quyển Thứ 95
Hội Thứ Nhất

PHẨM CẦU BÁT-NHÃ
Thứ 27 - 7

Kiều Thi Ca! Bồ-tát Ma-ha-tát sở hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa chẳng nên cầu nơi tất cả đà-la-ni môn, chẳng nên cầu nơi tất cả tam-ma-địa môn; chẳng nên cầu rời tất cả đà-la-ni môn, chẳng nên cầu rời tất cả tam-ma-địa môn. Sở vì sao? Vì hoặc tất cả đà-la-ni môn, hoặc tất cả tam-ma-địa môn; hoặc rời tất cả đà-la-ni môn, hoặc rời tất cả tam-ma-địa môn, hoặc Bồ-tát Ma-ha-tát, hoặc Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Nếu cầu tất cả như thế đều chẳng tương ưng chẳng phải chẳng tương ưng, chẳng hữu sắc chẳng vô sắc, chẳng hữu kiến chẳng vô kiến, chẳng hữu đối chẳng vô đối, đều đồng nhất tướng, chỗ gọi vô tướng. Vì cố sao? Kiều Thi Ca! Bồ-tát Ma-ha-tát sở hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa chẳng tất cả đà-la-ni môn, chẳng tất cả tam-ma-địa môn, chẳng rời tất cả đà-la-ni môn, chẳng rời tất cả tam-ma-địa môn. Sở vì sao? Vì tất cả như thế đều là tánh vô sở hữu chẳng khá được. Bởi vô sở hữu chẳng khá được, nên Bồ-tát Ma-ha-tát sở hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa chẳng tất cả đà-la-ni môn, chẳng tất cả tam-ma-địa môn; chẳng rời tất cả đà-la-ni môn, chẳng rời tất cả tam-ma-địa môn. Vậy nên Bồ-tát Ma-ha-tát sở hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa chẳng nên cầu nơi tất cả đà-la-ni môn, chẳng nên cầu nơi tất cả tam-ma-địa môn; chẳng nên cầu rời tất cả đà-la-ni môn, chẳng nên cầu rời tất cả tam-ma-địa môn.

Kiều Thi Ca! Bồ-tát Ma-ha-tát sở hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa chẳng nên cầu nơi Dự lưu, chẳng nên cầu nơi Nhất lai, Bất hoàn, A-la-hán; chẳng nên cầu rời Dự lưu, chẳng nên cầu rời Nhất lai, Bất hoàn, A-la-hán. Sở vì sao? Vì hoặc Dự lưu, hoặc Nhất lai, Bất hoàn, A-la-hán; hoặc rời Dự lưu, hoặc rời Nhất lai, Bất hoàn, A-la-hán; hoặc Bồ-tát Ma-ha-tát, hoặc Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Nếu cầu tất cả như thế đều chẳng tương ưng chẳng phải chẳng tương ưng, chẳng hữu sắc chẳng vô sắc, chẳng hữu kiến chẳng vô kiến, chẳng hữu đối chẳng vô đối, đều đồng nhất tướng, chỗ gọi vô tướng. Vì cố sao? Kiều Thi Ca! Bồ-tát Ma-ha-tát sở hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa chẳng Dự lưu, chẳng Nhất lai, Bất hoàn, A-la-hán; chẳng rời Dự lưu, chẳng rời Nhất lai, Bất hoàn, A-la-hán. Sở vì sao? Vì tất cả như thế đều là tánh vô sở hữu chẳng khá được. Bởi vô sở hữu chẳng khá được, nên Bồ-tát Ma-ha-tát sở hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa chẳng Dự lưu, chẳng Nhất lai, Bất hoàn, A-la-hán, chẳng rời Dự lưu; chẳng rời Nhất lai, Bất hoàn, A-la-hán. Vậy nên Bồ-tát Ma-ha-tát sở hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa chẳng nên cầu nơi Dự lưu, chẳng nên cầu nơi Nhất lai, Bất hoàn, A-la-hán; chẳng nên cầu rời Dự lưu, chẳng nên cầu rời Nhất lai, Bất hoàn, A-la-hán.

Kiều Thi Ca! Bồ-tát Ma-ha-tát sở hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa chẳng nên cầu nơi Dự lưu hướng Dự lưu quả, chẳng nên cầu nơi Nhất lai hướng Nhất lai quả, Bất hoàn hướng Bất hoàn quả, A-la-hán hướng A-la-hán quả; chẳng nên cầu rời Dự lưu hướng Dự lưu quả, chẳng nên cầu rời Nhất lai hướng Nhất lai quả, Bất hoàn hướng Bất hoàn quả, A-la-hán hướng A-la-hán quả. Sở vì sao? Vì hoặc Dự lưu hướng Dự lưu quả, hoặc Nhất lai hướng cho đến A-la-hán quả; hoặc rời Dự lưu hướng Dự lưu quả, hoặc rời Nhất lai hướng cho đến A-la-hán quả; hoặc Bồ-tát Ma-ha-tát, hoặc Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Nếu cầu tất cả như thế đều chẳng tương ưng chẳng phải chẳng tương ưng, chẳng hữu sắc chẳng vô sắc, chẳng hữu kiến chẳng vô kiến, chẳng hữu đối chẳng vô đối, đều đồng nhất tướng, chỗ gọi vô

tướng, Vì có sao? Kiền Thi Ca! Bồ-tát Ma-ha-tát sở hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa chẳng Dự lưu hương Dự lưu quả, chẳng Nhất lai hương Nhất lai quả, Bất hoàn hương Bất hoàn quả, A-la-hán hương A-la-hán quả; chẳng rời Dự lưu hương Dự lưu quả, chẳng rời Nhất lai hương cho đến A-la-hán quả. Sở vì sao? Vì tất cả như thế đều là tánh vô sở hữu chẳng khá được. Bởi vô sở hữu chẳng khá được, nên Bồ-tát Ma-ha-tát sở hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa chẳng Dự lưu hương Dự lưu quả, chẳng Nhất lai hương cho đến A-la-hán quả; chẳng rời Dự lưu hương Dự lưu quả, chẳng rời Nhất lai hương cho đến A-la-hán quả. Vậy nên Bồ-tát Ma-ha-tát sở hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa chẳng nên cầu nơi Dự lưu hương Dự lưu quả, chẳng nên cầu nơi Nhất lai hương cho đến A-la-hán quả; chẳng nên cầu rời Dự lưu hương Dự lưu quả, chẳng nên cầu rời Nhất lai hương cho đến A-la-hán quả.

Kiền Thi Ca! Bồ-tát Ma-ha-tát sở hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa chẳng nên cầu nơi Độc giác hương Độc giác quả; chẳng nên cầu rời Độc giác, chẳng nên cầu rời Độc giác hương Độc giác quả. Sở vì sao? Vì hoặc Độc giác, hoặc Độc giác hương Độc giác quả; hoặc rời Độc giác, hoặc rời Độc giác hương Độc giác quả; hoặc Bồ-tát Ma-ha-tát; hoặc Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Nếu cầu tất cả như thế đều chẳng tương ưng chẳng phải chẳng tương ưng, chẳng hữu sắc chẳng vô sắc, chẳng hữu kiến chẳng vô kiến, chẳng hữu đối chẳng vô đối, đều đồng nhất tướng, chỗ gọi vô tướng. Vì có sao? Kiền Thi Ca! Bồ-tát Ma-ha-tát sở hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa chẳng Độc giác, chẳng Độc giác hương Độc giác quả; chẳng rời Độc giác, chẳng rời Độc giác hương Độc giác quả. Sở vì sao? Vì tất cả như thế đều là tánh vô sở hữu chẳng khá được. Bởi vô sở hữu chẳng khá được, nên Bồ-tát Ma-ha-tát sở hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa chẳng Độc giác, chẳng Độc giác hương Độc giác quả; chẳng rời Độc giác, chẳng rời Độc giác hương Độc giác quả. Vậy nên Bồ-tát Ma-ha-tát sở hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa chẳng nên cầu nơi Độc giác, chẳng nên cầu nơi Độc giác hương Độc giác quả; chẳng nên cầu rời Độc giác, chẳng nên cầu rời Độc giác hương Độc giác quả.

Kiền Thi Ca! Bồ-tát Ma-ha-tát sở hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa chẳng nên cầu nơi Bồ-tát Ma-ha-tát, chẳng nên cầu nơi Tam-miệu-tam Phật-đà; chẳng nên cầu rời Bồ-tát Ma-ha-tát, chẳng nên cầu rời Tam-miệu-tam Phật-đà. Sở vì sao? Vì hoặc Bồ-tát Ma-ha-tát, hoặc Tam-miệu-tam Phật-đà; hoặc rời Bồ-tát Ma-ha-tát, hoặc rời Tam-miệu-tam Phật-đà; hoặc Bồ-tát Ma-ha-tát, hoặc Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Nếu cầu tất cả như thế đều chẳng tương ưng chẳng phải chẳng tương ưng, chẳng hữu sắc chẳng vô sắc, chẳng hữu kiến chẳng vô kiến, chẳng hữu đối chẳng vô đối, đều đồng nhất tướng, chỗ gọi vô tướng. Vì có sao? Kiền Thi Ca! Bồ-tát Ma-ha-tát sở hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa chẳng Bồ-tát Ma-ha-tát, chẳng Tam-miệu-tam Phật-đà; chẳng rời Bồ-tát Ma-ha-tát, chẳng rời Tam-miệu-tam Phật-đà. Sở vì sao? Vì tất cả như thế đều là tánh vô sở hữu chẳng khá được. Bởi vô sở hữu chẳng khá được, nên Bồ-tát Ma-ha-tát sở hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa chẳng Bồ-tát Ma-ha-tát, chẳng Tam-miệu-tam Phật-đà; chẳng rời Bồ-tát Ma-ha-tát, chẳng rời Tam-miệu-tam Phật-đà. Vậy nên Bồ-tát Ma-ha-tát sở hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa chẳng nên cầu nơi Bồ-tát Ma-ha-tát, chẳng nên cầu nơi Tam-miệu-tam Phật-đà; chẳng nên cầu rời Bồ-tát Ma-ha-tát, chẳng nên cầu rời Tam-miệu-tam Phật-đà.

Kiền Thi Ca! Bồ-tát Ma-ha-tát sở hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa chẳng nên cầu nơi pháp Bồ-tát Ma-ha-tát, chẳng nên cầu nơi Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề; chẳng nên cầu rời pháp Bồ-tát Ma-ha-tát, chẳng nên cầu rời Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Sở vì sao? Vì hoặc pháp Bồ-tát Ma-ha-tát, hoặc Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề; hoặc rời pháp Bồ-tát Ma-ha-tát, hoặc rời Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề; hoặc Bồ-tát Ma-ha-tát, hoặc Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Nếu cầu tất cả như thế đều chẳng tương ưng chẳng phải chẳng tương ưng, chẳng hữu sắc chẳng vô sắc, chẳng hữu kiến chẳng vô kiến, chẳng hữu đối chẳng vô đối, đều đồng nhất tướng, chỗ gọi vô tướng. Vì có sao? Kiền Thi Ca! Bồ-tát Ma-ha-tát sở hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa chẳng pháp Bồ-tát Ma-ha-tát, chẳng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề; chẳng rời pháp Bồ-tát Ma-ha-tát, chẳng rời Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Sở vì sao? Vì tất cả như thế đều là tánh vô sở hữu chẳng khá được. Bởi vô sở hữu chẳng khá được, nên Bồ-tát Ma-ha-tát sở hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa chẳng pháp Bồ-tát Ma-ha-tát, chẳng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề; chẳng rời pháp Bồ-tát Ma-ha-tát, chẳng rời Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Vậy nên Bồ-tát Ma-ha-tát sở hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa chẳng nên cầu nơi pháp Bồ-tát Ma-ha-tát, chẳng nên cầu nơi Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề; chẳng nên cầu rời pháp Bồ-tát Ma-ha-tát, chẳng nên cầu rời Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề.

Kiều Thi Ca! Bồ-tát Ma-ha-tát sở hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa chẳng nên cầu nơi Thanh văn thừa, chẳng nên cầu nơi Độc giác thừa, Vô thượng thừa; chẳng nên cầu rời Thanh văn thừa, chẳng nên cầu rời Độc giác thừa, Vô thượng thừa. Sở vì sao? Vì hoặc Thanh văn thừa, hoặc Độc giác thừa, Vô thượng thừa; hoặc rời Thanh văn thừa, hoặc rời Độc giác thừa, Vô thượng thừa; hoặc Bồ-tát Ma-ha-tát, hoặc Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Nếu cầu tất cả như thế đều chẳng tương ưng chẳng phải chẳng tương ưng, chẳng hữu sắc chẳng vô sắc, chẳng hữu kiến chẳng vô kiến, chẳng hữu đối chẳng vô đối, đều đồng nhất tướng, chỗ gọi vô tướng. Vì có sao? Kiều Thi Ca! Bồ-tát Ma-ha-tát sở hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa chẳng Thanh văn thừa, chẳng Độc giác thừa, Vô thượng thừa; chẳng rời Thanh văn thừa, chẳng rời Độc giác thừa, Vô thượng thừa. Sở vì sao? Vì tất cả như thế đều là tánh vô sở hữu chẳng khá được. Bởi vô sở hữu chẳng khá được, nên Bồ-tát Ma-ha-tát sở hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa chẳng Thanh văn thừa, chẳng Độc giác thừa, Vô thượng thừa; chẳng rời Thanh văn thừa, chẳng rời Độc giác thừa, Vô thượng thừa. Vậy nên Bồ-tát Ma-ha-tát sở hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa chẳng nên cầu nơi Thanh văn thừa, chẳng nên cầu nơi Độc giác thừa, Vô thượng thừa; chẳng nên cầu rời Thanh văn thừa, chẳng nên cầu rời Độc giác thừa, Vô thượng thừa.

Lại nữa, Kiều Thi Ca! Bồ-tát Ma-ha-tát sở hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa chẳng nên cầu nơi sắc chơn như, chẳng nên cầu nơi thọ tướng hành thức chơn như; chẳng nên cầu rời sắc chơn như, chẳng nên cầu rời thọ tướng hành thức chơn như. Sở vì sao? Vì hoặc sắc chơn như, hoặc thọ tướng hành thức chơn như; hoặc Bồ-tát Ma-ha-tát, hoặc Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Nếu cầu tất cả như thế đều chẳng tương ưng chẳng phải chẳng tương ưng, chẳng hữu sắc chẳng vô sắc, chẳng hữu kiến chẳng vô kiến, chẳng hữu đối chẳng vô đối, đều đồng nhất tướng, chỗ gọi vô tướng. Vì có sao? Kiều Thi Ca! Bồ-tát Ma-ha-tát sở hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa chẳng sắc chơn như, chẳng thọ tướng hành thức chơn như; chẳng rời sắc chơn như, chẳng rời thọ tướng hành thức chơn như. Sở vì sao? Vì tất cả như thế đều là tánh vô sở hữu chẳng khá được. Bởi vô sở hữu chẳng khá được, nên Bồ-tát Ma-ha-tát sở hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa chẳng sắc chơn như chẳng thọ tướng hành thức chơn như; chẳng rời sắc chơn như, chẳng rời thọ tướng hành thức chơn như. Vậy nên Bồ-tát Ma-ha-tát sở hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa chẳng nên cầu nơi sắc chơn như, chẳng nên cầu nơi thọ tướng hành thức chơn như; chẳng nên cầu rời sắc chơn như, chẳng nên cầu rời thọ tướng hành thức chơn như.

Kiều Thi Ca! Bồ-tát Ma-ha-tát sở hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa chẳng nên cầu nơi nhãn xứ chơn như, chẳng nên cầu nơi nhĩ tỷ thiệt thân ý xứ chơn như; chẳng nên cầu rời nhãn xứ chơn như, chẳng nên cầu rời nhĩ tỷ thiệt thân ý xứ chơn như. Sở vì sao? Vì hoặc nhãn xứ chơn như, hoặc nhĩ tỷ thiệt thân ý xứ chơn như; hoặc Bồ-tát Ma-ha-tát, hoặc Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Nếu cầu tất cả như thế đều chẳng tương ưng chẳng phải chẳng tương ưng, chẳng hữu sắc chẳng vô sắc, chẳng hữu kiến chẳng vô kiến, chẳng hữu đối chẳng vô đối, đều đồng nhất tướng, chỗ gọi vô tướng. Vì có sao? Kiều Thi Ca! Bồ-tát Ma-ha-tát sở hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa chẳng nhãn xứ chơn như, chẳng nhĩ tỷ thiệt thân ý xứ chơn như; chẳng rời nhãn xứ chơn như, chẳng rời nhĩ tỷ thiệt thân ý xứ chơn như. Sở vì sao? Vì tất cả như thế đều là tánh vô sở hữu chẳng khá được, Bởi vô sở hữu chẳng khá được, nên Bồ-tát Ma-ha-tát sở hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa chẳng nhãn xứ chơn như, chẳng nhĩ tỷ thiệt thân ý xứ chơn như; chẳng rời nhãn xứ chơn như, chẳng rời nhĩ tỷ thiệt thân ý xứ chơn như. Vậy nên Bồ-tát Ma-ha-tát sở hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa chẳng nên cầu nơi nhãn xứ chơn như, chẳng nên cầu nơi nhĩ tỷ thiệt thân ý xứ chơn như; chẳng nên cầu rời nhãn xứ chơn như, chẳng nên cầu rời nhĩ tỷ thiệt thân ý xứ chơn như.

Kiều Thi Ca! Bồ-tát Ma-ha-tát sở hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa chẳng nên cầu nơi sắc xứ chơn như, chẳng nên cầu nơi thanh hương vị xúc pháp xứ chơn như; chẳng nên cầu rời sắc xứ chơn như, chẳng nên cầu rời thanh hương vị xúc pháp xứ chơn như. Sở vì sao? Vì hoặc sắc xứ chơn như, hoặc thanh hương vị xúc pháp xứ chơn như; hoặc Bồ-tát Ma-ha-tát; hoặc Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Nếu cầu tất cả như thế đều chẳng tương ưng chẳng phải chẳng tương ưng, chẳng hữu sắc chẳng vô sắc, chẳng hữu kiến chẳng vô kiến, chẳng hữu đối chẳng vô đối, đều đồng nhất tướng, chỗ gọi vô tướng. Vì có sao? Kiều Thi Ca! Bồ-tát Ma-ha-tát sở hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa chẳng sắc xứ chơn như, chẳng thanh hương vị xúc pháp xứ chơn như; chẳng rời sắc xứ chơn như, chẳng rời thanh hương vị xúc pháp xứ chơn như. Sở vì sao? Vì tất cả như thế đều là tánh vô sở hữu chẳng khá được. Bởi vô sở hữu chẳng khá được, nên Bồ-tát

Ma-ha-tát sở hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa chẳng sắc xứ chơn như, chẳng thanh hương vị xúc pháp xứ chơn như; chẳng rời sắc xứ chơn như, chẳng rời thanh hương vị xúc pháp xứ chơn như. Vậy nên Bồ-tát Ma-ha-tát sở hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa chẳng nên cầu nơi sắc xứ chơn như, chẳng nên cầu nơi thanh hương vị xúc pháp xứ chơn như; chẳng nên cầu rời sắc xứ chơn như, chẳng nên cầu rời thanh hương vị xúc pháp xứ chơn như.

Kiều Thi Ca! Bồ-tát Ma-ha-tát sở hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa chẳng nên cầu nơi nhãn giới chơn như, chẳng nên cầu nơi sắc giới, nhãn thức giới và nhãn xúc, nhãn xúc làm duyên sanh ra các thọ chơn như; chẳng nên cầu rời nhãn giới chơn như, chẳng nên cầu rời sắc giới cho đến nhãn xúc làm duyên sanh ra các thọ chơn như. Sở vì sao? Vì hoặc nhãn giới chơn như, hoặc sắc giới cho đến nhãn xúc làm duyên sanh ra các thọ chơn như; hoặc rời nhãn giới chơn như, hoặc rời sắc giới cho đến nhãn xúc làm duyên sanh ra các thọ chơn như; hoặc Bồ-tát Ma-ha-tát, hoặc Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Nếu cầu tất cả như thế đều chẳng tương ưng chẳng phải chẳng tương ưng, chẳng hữu sắc chẳng vô sắc, chẳng hữu kiến chẳng vô kiến, chẳng hữu đối chẳng vô đối, đều đồng nhất tướng, chỗ gọi vô tướng. Vì có sao? Kiều Thi Ca! Bồ-tát Ma-ha-tát sở hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa chẳng nhãn giới chơn như, chẳng sắc giới nhãn thức và nhãn xúc nhãn xúc làm duyên sanh ra các thọ chơn như; chẳng rời nhãn giới chơn như, chẳng rời sắc giới cho đến nhãn xúc làm duyên sanh ra các thọ chơn như. Sở vì sao? Vì tất cả như thế đều là tánh vô sở hữu chẳng khá được. Bởi vô sở hữu chẳng khá được, nên Bồ-tát Ma-ha-tát sở hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa chẳng nhãn giới chơn như, chẳng sắc giới cho đến nhãn xúc làm duyên sanh ra các thọ chơn như; chẳng rời nhãn giới chơn như, chẳng rời sắc giới cho đến nhãn xúc làm duyên sanh ra các thọ chơn như. Vậy nên Bồ-tát Ma-ha-tát sở hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa chẳng nên cầu nơi nhãn giới chơn như, chẳng nên cầu nơi sắc giới, cho đến nhãn xúc làm duyên sanh ra các thọ chơn như; chẳng nên cầu rời nhãn giới chơn như, chẳng nên cầu rời sắc giới cho đến nhãn xúc làm duyên sanh ra các thọ chơn như.

Kiều Thi Ca! Bồ-tát Ma-ha-tát sở hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa chẳng nên cầu nơi nhĩ giới chơn như, chẳng nên cầu nơi thanh giới, nhĩ thức giới và nhĩ xúc, nhĩ xúc làm duyên sanh ra các thọ chơn như; chẳng nên cầu rời nhĩ giới chơn như, chẳng nên cầu rời thanh giới cho đến nhĩ xúc làm duyên sanh ra các thọ chơn như. Sở vì sao? Vì hoặc nhĩ giới chơn như, hoặc thanh giới cho đến nhĩ xúc làm duyên sanh ra các thọ chơn như; hoặc rời nhĩ giới chơn như, hoặc rời thanh giới cho đến nhĩ xúc làm duyên sanh ra các thọ chơn như; hoặc Bồ-tát Ma-ha-tát, hoặc Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Nếu cầu tất cả như thế đều chẳng tương ưng chẳng phải chẳng tương ưng, chẳng hữu sắc chẳng vô sắc, chẳng hữu kiến chẳng vô kiến, chẳng hữu đối chẳng vô đối, đều đồng nhất tướng, chỗ gọi vô tướng. Vì có sao? Kiều Thi Ca! Bồ-tát Ma-ha-tát sở hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa chẳng nhĩ giới chơn như, chẳng thanh giới nhĩ thức và nhĩ xúc nhĩ xúc làm duyên sanh ra các thọ chơn như; chẳng rời nhĩ giới chơn như, chẳng rời thanh giới cho đến nhĩ xúc làm duyên sanh ra các thọ chơn như. Sở vì sao? Vì tất cả như thế đều là tánh vô sở hữu chẳng khá được. Bởi vô sở hữu chẳng khá được, nên Bồ-tát Ma-ha-tát sở hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa chẳng nhĩ giới chơn như, chẳng thanh giới cho đến nhĩ xúc làm duyên sanh ra các thọ chơn như; chẳng rời nhĩ giới chơn như, chẳng rời thanh giới cho đến nhĩ xúc làm duyên sanh ra các thọ chơn như. Vậy nên Bồ-tát Ma-ha-tát sở hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa chẳng nên cầu nơi nhĩ giới chơn như, chẳng nên cầu nơi thanh giới, cho đến nhĩ xúc làm duyên sanh ra các thọ chơn như; chẳng nên cầu rời nhĩ giới chơn như, chẳng nên cầu rời thanh giới cho đến nhĩ xúc làm duyên sanh ra các thọ chơn như.

Kiều Thi Ca! Bồ-tát Ma-ha-tát sở hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa chẳng nên cầu nơi tỷ giới chơn như, chẳng nên cầu nơi hương giới, tỷ thức giới và tỷ xúc, tỷ xúc làm duyên sanh ra các thọ chơn như; chẳng nên cầu rời tỷ giới chơn như, chẳng nên cầu rời hương giới cho đến tỷ xúc làm duyên sanh ra các thọ chơn như. Sở vì sao? Vì hoặc tỷ giới chơn như, hoặc hương giới cho đến tỷ xúc làm duyên sanh ra các thọ chơn như; hoặc rời tỷ giới chơn như, hoặc rời hương giới cho đến tỷ xúc làm duyên sanh ra các thọ chơn như; hoặc Bồ-tát Ma-ha-tát, hoặc Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Nếu cầu tất cả như thế đều chẳng tương ưng chẳng phải chẳng tương ưng, chẳng hữu sắc chẳng vô sắc, chẳng hữu kiến chẳng vô kiến, chẳng hữu đối chẳng vô đối, đều đồng nhất tướng, chỗ gọi vô tướng. Vì có sao? Kiều Thi Ca! Bồ-tát Ma-ha-tát sở hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa chẳng tỷ giới chơn như, chẳng hương giới tỷ thức giới và tỷ xúc, tỷ xúc làm duyên sanh ra các thọ chơn như; chẳng rời tỷ giới chơn như, chẳng rời hương giới cho đến tỷ xúc làm duyên sanh ra các thọ chơn như. Sở vì sao? Vì tất cả như thế đều là

tánh vô sở hữu chẳng khá được. Bởi vô sở hữu chẳng khá được, nên Bồ-tát Ma-ha-tát sở hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa chẳng tỳ giới chơn như, chẳng rời tỳ giới chơn như, chẳng hương giới cho đến tỳ xúc làm duyên sanh ra các thọ chơn như; chẳng rời tỳ giới chơn như, chẳng rời hương giới cho đến tỳ xúc làm duyên sanh ra các thọ chơn như. Vậy nên Bồ-tát Ma-ha-tát sở hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa chẳng nên cầu nơi tỳ giới chơn như, chẳng nên cầu nơi hương giới, cho đến tỳ xúc làm duyên sanh ra các thọ chơn như; chẳng nên cầu rời tỳ giới chơn như, chẳng nên cầu rời hương giới cho đến tỳ xúc làm duyên sanh ra các thọ chơn như.

Kiều Thi Ca! Bồ-tát Ma-ha-tát sở hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa chẳng nên cầu nơi thiết giới chơn như, chẳng nên cầu nơi vị giới, thiết thức giới và thiết xúc, thiết xúc làm duyên sanh ra các thọ chơn như; chẳng nên cầu rời thiết giới chơn như, chẳng nên cầu rời vị giới cho đến thiết xúc làm duyên sanh ra các thọ chơn như. Sở vì sao? Vì hoặc thiết giới chơn như, hoặc vị giới chơn như, hoặc vị giới cho đến thiết xúc làm duyên sanh ra các thọ chơn như; hoặc rời thiết giới chơn như, hoặc rời vị giới cho đến thiết xúc làm duyên sanh ra các thọ chơn như; hoặc Bồ-tát Ma-ha-tát, hoặc Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Nếu cầu tất cả như thế đều chẳng tương ưng chẳng phải chẳng tương ưng, chẳng hữu sắc chẳng vô sắc, chẳng hữu kiến chẳng vô kiến, chẳng hữu đối chẳng hữu vô đối, đều đồng nhất tướng, chỗ gọi vô tướng. Vì có sao? Kiều Thi Ca! Bồ-tát Ma-ha-tát sở hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa chẳng thiết giới chơn như, chẳng vị giới thiết thức giới và thiết xúc thiết xúc làm duyên sanh ra các thọ chơn như; chẳng rời thiết giới chơn như, chẳng rời vị giới cho đến thiết xúc làm duyên sanh ra các thọ chơn như. Sở vì sao? Vì tất cả như thế đều là tánh vô sở hữu chẳng khá được. Bởi vô sở hữu chẳng khá được, nên Bồ-tát Ma-ha-tát sở hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa chẳng thiết giới chơn như, chẳng vị giới cho đến thiết xúc làm duyên sanh ra các thọ chơn như; chẳng rời thiết giới chơn như, chẳng rời vị giới cho đến thiết xúc làm duyên sanh ra các thọ chơn như. Vậy nên Bồ-tát Ma-ha-tát sở hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa chẳng nên cầu nơi thiết giới chơn như, chẳng nên cầu nơi vị giới cho đến thiết xúc làm duyên sanh ra các thọ chơn như; chẳng nên cầu rời thiết giới chơn như, chẳng nên cầu rời vị giới cho đến thiết xúc làm duyên sanh ra các thọ chơn như.

Kiều Thi Ca! Bồ-tát Ma-ha-tát sở hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa chẳng nên cầu nơi thân giới chơn như, chẳng nên cầu nơi xúc giới, thân thức giới và thân xúc, thân xúc làm duyên sanh ra các thọ chơn như; chẳng nên cầu rời thân giới chơn như, chẳng nên cầu rời xúc giới cho đến thân xúc làm duyên sanh ra các thọ chơn như. Sở vì sao? Vì hoặc thân giới chơn như, hoặc xúc giới cho đến thân xúc làm duyên sanh ra các thọ chơn như; hoặc rời thân giới chơn như, hoặc rời xúc giới cho đến thân xúc làm duyên sanh ra các thọ chơn như; hoặc Bồ-tát Ma-ha-tát, hoặc Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Nếu cầu tất cả như thế đều chẳng tương ưng chẳng phải chẳng tương ưng, chẳng hữu sắc chẳng vô sắc, chẳng hữu kiến chẳng vô kiến, chẳng hữu đối chẳng vô đối, đều đồng nhất tướng, chỗ gọi vô tướng. Vì có sao? Kiều Thi Ca! Bồ-tát Ma-ha-tát sở hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa chẳng thân giới chơn như, chẳng xúc giới, chẳng thân thức giới và thân xúc, thân xúc làm duyên sanh ra các thọ chơn như, chẳng rời xúc giới cho đến thân xúc làm duyên sanh ra các thọ chơn như. Sở vì sao? Vì tất cả như thế đều là tánh vô sở hữu chẳng khá được. Bởi vô sở hữu chẳng khá được, nên Bồ-tát Ma-ha-tát sở hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa chẳng thân giới chơn như, chẳng xúc giới cho đến thân xúc làm duyên sanh ra các thọ chơn như; chẳng rời thân giới chơn như, chẳng rời xúc giới cho đến thân xúc làm duyên sanh ra các thọ chơn như. Vậy nên Bồ-tát Ma-ha-tát sở hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa chẳng nên cầu nơi thân giới chơn như, chẳng nên cầu nơi xúc giới cho đến thân xúc làm duyên sanh ra các thọ chơn như; chẳng nên cầu rời thân giới chơn như, chẳng nên cầu rời xúc giới cho đến thân xúc làm duyên sanh ra các thọ chơn như.

Kiều Thi Ca! Bồ-tát Ma-ha-tát sở hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa chẳng nên cầu nơi ý giới chơn như, chẳng nên cầu nơi pháp giới, ý thức giới và ý xúc, ý xúc làm duyên sanh ra các thọ chơn như; chẳng nên cầu rời ý giới chơn như, chẳng nên cầu rời pháp giới cho đến ý xúc làm duyên sanh ra các thọ chơn như. Sở vì sao? Vì hoặc ý giới chơn như, hoặc pháp giới cho đến ý xúc làm duyên sanh ra các thọ chơn như; hoặc rời ý giới chơn như, hoặc rời pháp giới cho đến ý xúc làm duyên sanh ra các thọ chơn như; hoặc Bồ-tát Ma-ha-tát, hoặc Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Nếu cầu tất cả như thế đều chẳng tương ưng chẳng phải chẳng tương ưng, chẳng hữu sắc chẳng vô sắc, chẳng hữu kiến chẳng vô kiến, chẳng hữu đối chẳng vô đối, đều đồng nhất tướng, chỗ gọi vô tướng. Vì có sao? Kiều Thi Ca! Bồ-tát Ma-ha-tát sở hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa chẳng ý giới chơn như, chẳng pháp giới, ý thức giới và ý

xúc, ý xúc làm duyên sanh ra các thọ chơn như; chẳng rời ý giới chơn như, chẳng rời pháp giới cho đến ý xúc làm duyên sanh ra các thọ chơn như. Sở vì sao? Vì tất cả như thế đều là tánh vô sở hữu chẳng khá được. Bởi vô sở hữu chẳng khá được, nên Bồ-tát Ma-ha-tát sở hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa chẳng ý giới chơn như, chẳng pháp giới cho đến ý xúc làm duyên sanh ra các thọ chơn như; chẳng rời ý giới chơn như, chẳng rời pháp giới cho đến ý xúc làm duyên sanh ra các thọ chơn như. Vậy nên Bồ-tát Ma-ha-tát sở hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa chẳng nên cầu nơi ý giới chơn như, chẳng nên cầu nơi pháp giới cho đến ý xúc làm duyên sanh ra các thọ chơn như; chẳng nên cầu rời ý giới chơn như, chẳng nên cầu rời pháp giới cho đến ý xúc làm duyên sanh ra các thọ chơn như.

Kiều Thi Ca! Bồ-tát Ma-ha-tát sở hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa chẳng nên cầu nơi địa giới chơn như, chẳng nên cầu nơi thủy hỏa phong không thức giới chơn như; chẳng nên cầu rời địa giới chơn như, chẳng nên cầu rời thủy hỏa phong không thức giới chơn như. Sở vì sao? Vì hoặc địa giới chơn như, hoặc thủy hỏa phong không thức giới chơn như; hoặc rời địa giới chơn như, hoặc rời thủy hỏa phong không thức giới chơn như; hoặc Bồ-tát Ma-ha-tát, hoặc Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Nếu cầu tất cả như thế đều chẳng tương ưng chẳng phải chẳng tương ưng, chẳng hữu sắc chẳng vô sắc, chẳng hữu kiến chẳng vô kiến, chẳng hữu đối chẳng vô đối, đều đồng nhất tướng, chỗ gọi vô tướng. Vì có sao? Kiều Thi Ca! Bồ-tát Ma-ha-tát sở hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa chẳng địa giới chơn như, chẳng thủy hỏa phong không thức giới chơn như; chẳng rời địa giới chơn như, chẳng rời thủy hỏa phong không thức giới chơn như. Sở vì sao? Vì tất cả như thế đều là tánh vô sở hữu chẳng khá được. Bởi vô sở hữu chẳng khá được, nên Bồ-tát Ma-ha-tát sở hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa chẳng địa giới chơn như, chẳng thủy hỏa phong không thức giới chơn như; chẳng rời địa giới chơn như, chẳng rời thủy hỏa phong không thức giới chơn như. Vậy nên Bồ-tát Ma-ha-tát sở hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa chẳng nên cầu nơi địa giới chơn như, chẳng nên cầu nơi thủy hỏa phong không thức giới chơn như; chẳng nên cầu rời địa giới chơn như, chẳng nên cầu rời thủy hỏa phong không thức giới chơn như.

Kiều Thi Ca! Bồ-tát Ma-ha-tát sở hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa chẳng nên cầu nơi thánh đế chơn như, chẳng nên cầu nơi tập diệt đạo thánh đế chơn như; chẳng nên cầu rời khổ thánh đế chơn như, chẳng nên cầu rời tập diệt đạo thánh đế chơn như. Sở vì sao? Vì hoặc khổ thánh đế chơn như, hoặc tập diệt đạo thánh đế chơn như; hoặc rời khổ thánh đế chơn như, hoặc rời tập diệt đạo thánh đế chơn như; hoặc Bồ-tát Ma-ha-tát, hoặc Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Nếu cầu tất cả như thế đều chẳng tương ưng chẳng phải chẳng tương ưng, chẳng hữu sắc chẳng vô sắc, chẳng hữu kiến chẳng vô kiến, chẳng hữu đối chẳng vô đối, đều đồng nhất tướng, chỗ gọi vô tướng. Vì có sao? Kiều Thi Ca! Bồ-tát Ma-ha-tát sở hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa chẳng khổ thánh đế chơn như, chẳng tập diệt đạo thánh đế chơn như; chẳng rời khổ thánh đế chơn như, chẳng rời tập diệt đạo thánh đế chơn như. Sở vì sao? Vì tất cả như thế đều là tánh vô sở hữu chẳng khá được. Bởi vô sở hữu chẳng khá được, nên Bồ-tát Ma-ha-tát sở hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa chẳng khổ thánh đế chơn như, chẳng tập diệt đạo thánh đế chơn như; chẳng rời khổ thánh đế chơn như, chẳng rời tập diệt đạo thánh đế chơn như. Vậy nên Bồ-tát Ma-ha-tát sở hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa chẳng nên cầu nơi khổ thánh đế chơn như, chẳng nên cầu nơi tập diệt đạo thánh đế chơn như; chẳng nên cầu rời khổ thánh đế chơn như, chẳng nên cầu rời tập diệt đạo thánh đế chơn như.

Kiều Thi Ca! Bồ-tát Ma-ha-tát sở hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa chẳng nên cầu nơi vô minh chơn như, chẳng nên cầu nơi hành, thức, danh sắc, lục xứ, xúc, thọ, ái, thủ, hữu, sanh, lão tử sầu thán khổ ưu não chơn như; chẳng nên cầu rời vô minh chơn như, chẳng nên cầu rời hành cho đến lão tử sầu thán khổ ưu não chơn như. Sở vì sao? Vì hoặc vô minh chơn như, hoặc hành cho đến lão tử sầu thán khổ ưu não chơn như; hoặc rời vô minh chơn như, hoặc rời hành cho đến lão tử sầu thán khổ ưu não chơn như; hoặc Bồ-tát Ma-ha-tát, hoặc Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Nếu cầu tất cả như thế đều chẳng tương ưng chẳng phải chẳng tương ưng, chẳng hữu sắc chẳng vô sắc, chẳng hữu kiến chẳng vô kiến, chẳng hữu đối chẳng vô đối, đều đồng nhất tướng, chỗ gọi vô tướng. Vì có sao? Kiều Thi Ca! Bồ-tát Ma-ha-tát sở hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa chẳng vô minh chơn như, chẳng hành, thức, danh sắc, lục xứ, xúc, thọ, ái, thủ, hữu, sanh, lão tử sầu thán khổ ưu não chơn như; chẳng rời vô minh chơn như, chẳng rời hành cho đến lão tử sầu thán khổ ưu não chơn như. Sở vì sao? Vì tất cả như thế đều là tánh vô sở hữu chẳng khá được. Bởi vô sở hữu chẳng khá được, nên Bồ-tát Ma-ha-tát sở hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa chẳng vô minh chơn như, chẳng hành cho đến lão tử sầu thán khổ ưu não chơn như; chẳng rời vô minh chơn như, chẳng rời hành cho đến lão tử sầu thán khổ ưu não chơn như. Vậy nên

Bồ-tát Ma-ha-tát sở hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa chẳng nên cầu nơi vô minh chơn như, chẳng nên cầu nơi hành cho đến lão tử sàu thán khổ ưu não chơn như; chẳng nên cầu rời vô minh chơn như, chẳng nên cầu rời hành cho đến lão tử sàu thán khổ ưu não chơn như.

Kiều Thi Ca! Bồ-tát Ma-ha-tát sở hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa chẳng nên cầu nơi nội không chơn như, chẳng nên cầu nơi ngoại không, nội ngoại không, không không, đại không, thắng nghĩa không, hữu vi không, vô vi không, tất cánh không, vô tế không, tán không, vô biên dị không, bản tánh không, tự tướng không, cộng tướng không, nhất thiết pháp không, bất khả đắc không, vô tánh không, tự tánh không, vô tánh tự tánh không chơn như; chẳng nên cầu rời nội không chơn như, chẳng nên cầu rời ngoại không cho đến vô tánh tự tánh không chơn như. Sở vì sao? Vì hoặc nội không chơn như, hoặc ngoại không cho đến vô tánh tự tánh không chơn như; hoặc rời nội không chơn như, hoặc rời ngoại không cho đến vô tánh tự tánh không chơn như; hoặc Bồ-tát Ma-ha-tát, hoặc Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Nếu cầu tất cả như thế đều chẳng tương ưng chẳng phải chẳng tương ưng, chẳng hữu sắc chẳng vô sắc, chẳng hữu kiến chẳng vô kiến, chẳng hữu đối chẳng vô đối, đều đồng nhất tướng, chỗ gọi vô tướng. Vì có sao? Kiều Thi Ca! Bồ-tát Ma-ha-tát sở hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa chẳng nội không chơn như, chẳng ngoại không, nội ngoại không, không không, đại không, thắng nghĩa không, hữu vi không, vô vi không, tất cánh không, vô tế không, tán không, vô biên dị không, bản tánh không, tự tướng không, cộng tướng không, nhất thiết pháp không, bất khả đắc không, vô tánh không, tự tánh không, vô tánh tự tánh không chơn như; chẳng rời nội không chơn như, chẳng rời ngoại không cho đến vô tánh tự tánh không chơn như. Sở vì sao? Vì tất cả như thế đều là tánh vô sở hữu chẳng khá được. Bởi vô sở hữu chẳng khá được, nên Bồ-tát Ma-ha-tát sở hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa chẳng nội không chơn như, chẳng ngoại không cho đến vô tánh tự tánh không chơn như; chẳng rời nội không chơn như, chẳng rời ngoại không cho đến vô tánh tự tánh không chơn như. Vậy nên Bồ-tát Ma-ha-tát sở hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa chẳng nên cầu nơi nội không chơn như, chẳng nên cầu nơi ngoại không cho đến vô tánh tự tánh không chơn như; chẳng nên cầu rời nội không chơn như, chẳng nên cầu rời ngoại không cho đến vô tánh tự tánh không chơn như.

Kiều Thi Ca! Bồ-tát Ma-ha-tát sở hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa chẳng nên cầu nơi chơn như chơn như, chẳng nên cầu nơi pháp giới, pháp tánh, bất hư vọng tánh, bất biến dị tánh, bình đẳng tánh, ly sanh tánh, pháp định, pháp trụ, thật tế, hư không giới, bất tư nghì giới chơn như; chẳng nên cầu rời chơn như chơn như, chẳng nên cầu rời pháp giới cho đến bất tư nghì giới chơn như. Sở vì sao? Vì hoặc chơn như chơn như, hoặc pháp giới cho đến bất tư nghì giới chơn như; hoặc rời chơn như chơn như, hoặc rời pháp giới cho đến bất tư nghì giới chơn như; hoặc Bồ-tát Ma-ha-tát, hoặc Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Nếu cầu tất cả như thế đều chẳng tương ưng chẳng phải chẳng tương ưng, chẳng hữu sắc chẳng vô sắc, chẳng hữu kiến chẳng vô kiến, chẳng hữu đối chẳng vô đối, đều đồng nhất tướng, chỗ gọi vô tướng. Vì có sao? Kiều Thi Ca! Bồ-tát Ma-ha-tát sở hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa chẳng chơn như chơn như, chẳng pháp giới, pháp tánh, bất tư nghì tánh, bất biến dị tánh, bình đẳng tánh, ly sanh tánh, pháp định, pháp trụ, thật tế, hư không giới, bất tư nghì giới chơn như; chẳng rời chơn như chơn như, chẳng rời pháp giới cho đến bất tư nghì giới chơn như. Sở vì sao? Vì tất cả như thế đều là tánh vô sở hữu chẳng khá được. Bởi vô sở hữu chẳng khá được, nên Bồ-tát Ma-ha-tát sở hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa chẳng chơn như chơn như, chẳng pháp giới cho đến bất tư nghì giới chơn như; chẳng rời chơn như chơn như, chẳng rời pháp giới cho đến bất tư nghì giới chơn như. Vậy nên Bồ-tát Ma-ha-tát sở hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa chẳng nên cầu nơi chơn như chơn như, chẳng nên cầu nơi pháp giới cho đến bất tư nghì giới chơn như; chẳng nên cầu rời chơn như chơn như, chẳng nên cầu rời pháp giới cho đến bất tư nghì giới chơn như.